

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์
พระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑
และประกาศที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 - ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด
 - ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับการร้องเรียนหรือมีข้อเสนอแนะ)
 - ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับการเสนอแนะให้ประเมิน)
 - อื่น ๆ ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖
๖. รายชื่อกฎหมายที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้
 - ๑) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง มาตรฐานการรับซื้อน้ำนมดิบ พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒
 - ๒) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง มาตรฐานการรับซื้อน้ำนมดิบ พ.ศ. ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๓
 - ๓) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง มาตรฐานการรับซื้อน้ำนมดิบ พ.ศ. ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๔
 - ๔) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง มาตรฐานการรับซื้อน้ำนมดิบ พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘
 - ๕) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง มาตรฐานการรับซื้อน้ำนมโค ณ ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙
 - ๖) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง ราคากลางรับซื้อน้ำนมโค ณ ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ พ.ศ. ๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๕
 - ๗) หลักเกณฑ์ในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการซื้อขายน้มนมโค (MOU) พ.ศ. ๒๕๕๒/๒๕๕๓
 - ๘) หลักเกณฑ์ในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการซื้อขายน้มนมโค (MOU) ปี ๒๕๕๓/๒๕๕๔
 - ๙) หลักเกณฑ์ในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการซื้อขายน้มนมโค (MOU) ปี ๒๕๕๔/๒๕๕๕
 - ๑๐) หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการน้ำนมโค (MOU) ปี ๒๕๕๕/๒๕๕๖

๑๑) หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการนํ้านมโค (MOU) ปี ๒๕๕๖/๒๕๕๗

๑๒) หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการนํ้านมโค (MOU) ปี ๒๕๕๗/๒๕๕๘

๑๓) หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการนํ้านมโค (MOU) ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙

๑๔) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการนํ้านมโค (MOU) ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙

๑๕) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการนํ้านมโค (MOU) ปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

๑๖) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการนํ้านมโค (MOU) ปี ๒๕๖๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑

๑๗) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการนํ้านมโค (MOU) ปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๒

๑๘) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการนํ้านมโค (MOU) ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๓

๑๙) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการนํ้านมโค (MOU) ปี ๒๕๖๔/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔

๒๐) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการนํ้านมโค (MOU) ปี ๒๕๖๕/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๕

๒๑) ประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการนํ้านมโค (MOU) ปี ๒๕๖๖/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๖

๗. รายชื่อกฎที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์ เป็นรายฉบับตามแบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์)

- ไม่มี -

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

พระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ และสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของชาติ เพื่อรักษา

ผลประโยชน์และความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมนมทั้งระบบ ได้แก่ เกษตรกรโคนม ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโคนม และผู้บริโภค รวมทั้งการพัฒนาอุตสาหกรรมนมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตน้ำนมโคในประเทศให้มีเสถียรภาพ มีน้ำนมที่มีคุณภาพ และสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ ดังนั้น ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรเกษตรกรโคนม ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมและภาคราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย แผนงานการดำเนินงาน และมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมนมทั้งระบบ ให้บรรลุวัตถุประสงค์

๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้ คือ

พระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดกลไกอันเป็นมาตรการสำคัญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายโดยสรุปได้ ดังนี้

๙.๑ การกำหนดให้มีคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม กฎหมายได้กำหนดให้มีคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมจำนวนทั้งสิ้น ๒๕ คน ประกอบไปด้วย

๑) กรรมการโดยตำแหน่งจำนวน ๑๓ คน ดังนี้ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย กรรมการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๑๒ คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑) ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในด้านโคนมและผลิตภัณฑ์นม จากสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒ คน

๒.๒) ผู้แทนองค์กรเกษตรกรโคนม ซึ่งเสนอโดยชุมนุมสหกรณ์โคนม แห่งประเทศไทย จำกัด จำนวน ๕ คน

๒.๓) ผู้แทนผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม และผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม จำนวน ๕ คน

๙.๒ การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม กฎหมายได้กำหนดให้คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนม

๒) กำหนดนโยบายและแผน การผลิตและการจำหน่ายน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๓) กำหนดปริมาณและเงื่อนไขการนำเข้า การส่งออกน้ำนมโค นมผงและผลิตภัณฑ์นม

๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนในการผลิตน้ำนมโค และกำหนดราคาซื้อน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นม รวมทั้งกำหนดวันรับซื้อและวันหยุดรับซื้อน้ำนมโคของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม

๕) กำหนดระเบียบว่าด้วยเบี้ยปรับสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือประกาศ ที่คณะกรรมการกำหนด

๖) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานตามพระราชบัญญัตินี้ และอาจเชิญส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชนหรือบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็นหรือคำแนะนำรวมทั้งขอเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๗) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเกษตรกรโคนม ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนมในการกำหนดมาตรฐานปัจจัยการผลิตและผลิตภัณฑ์ สถานที่เลี้ยงโคนม ศูนย์รวบรวมนํ้านมโคและโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ รวมทั้งระบบการขนส่ง เพื่อให้การผลิตและการตลาด โคนมและผลิตภัณฑ์นมเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับโคนมและผลิตภัณฑ์นม

๘) กำหนดข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์นมและอุตสาหกรรมนมตามที่กฎหมายกำหนด

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี -

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

ด้วยพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ตราขึ้นโดยมีความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ และสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของชาติ เพื่อรักษามลประโยชน์และความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมนมทั้งระบบ เนื่องจากแรกเริ่มเดิมทีประเทศไทยยังไม่มีมาตรการในการบริหารจัดการโคนมทั้งระบบ จึงทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมประสบปัญหาทางด้านราคานํ้านมดิบ หรือปริมาณนํ้านมดิบล้นตลาด ซึ่งปัจจุบันแม้ปัญหาดังกล่าวจะมีระดับความรุนแรงที่ลดลงเนื่องจากมีคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมเป็นผู้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย แผนงานการดำเนินงาน และมาตรการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นแล้ว แต่ปัญหาหรือปัจจัยเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกยังคงส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านราคานํ้านมดิบ หรือปริมาณนํ้านมดิบอยู่เสมอไม่มากก็น้อย อาทิ นโยบายภาครัฐ ภัยสงครามที่กระทบต่อราคาอาหารสัตว์ หรือการเปิดเสรีทางการค้า ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติโคนมฯ จึงยังคงมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน การพัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชน แต่สมควรได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศไทยในอุตสาหกรรมโคนมในอนาคต

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ

การมีพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑ จะช่วยให้มีการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมนมทั้งระบบ ผ่านการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมตามมาตรา ๑๐ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

๑๒.๑ ประโยชน์ต่อเกษตรกรโคนม ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโคนม

การกำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนม, การกำหนดนโยบายและแผน การผลิตและการจำหน่ายนํ้านมโคและผลิตภัณฑ์นม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ, การกำหนดปริมาณและเงื่อนไขการนำเข้า การส่งออกนํ้านมโค นมผงและผลิตภัณฑ์นม,

การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนในการผลิตน้ำนมโคและกำหนดราคาซื้อน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นม รวมทั้งกำหนดวันรับซื้อและวันหยุดรับซื้อน้ำนมโคของผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์นม และการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานปัจจัยการผลิตและผลิตภัณฑ์ สถานที่เลี้ยงโคนม ศูนย์รวบรวมน้ำนมโคและโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ รวมทั้งระบบการขนส่งตามมาตรา ๑๐ (๑), (๒), (๓), (๔) และ (๗) จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรตลอดจนผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์นมทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

๑) เป็นการควบคุมราคาน้ำนมโค และควบคุมปริมาณน้ำนมโคไม่ให้ล้นตลาด ซึ่งเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมได้ในระยะเร่งด่วน

๒) เป็นการสร้างหลักประกันด้านคุณภาพ ปริมาณ และราคาของน้ำนมโค ในการซื้อขายระหว่างผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม ผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์นม (ผู้ซื้อ) กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร สมาคมผู้เลี้ยงโคนม และศูนย์รับซื้อน้ำนมโค (ผู้ขาย) เพื่อรักษาสมดุลของผลประโยชน์และความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมนมทั้งระบบ (คุณภาพน้ำนมโคแปรผันตรงกับราคาซื้อที่สูงขึ้น)

๓) เป็นการส่งเสริมคุณภาพน้ำนมโคของเกษตรกรไทย ซึ่งจะต่อยอดไปถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์นมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนมและผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์นม เพื่อให้การผลิตและการตลาดโคนมและผลิตภัณฑ์นมเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน

๔) เป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมนมทั้งระบบในประเทศให้มีคุณภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมโคนมกับต่างประเทศ

๑๒.๒ ประโยชน์ต่อผู้บริโภค

การกำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนม, การกำหนดนโยบายและแผน การผลิตและการจำหน่ายน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ, การกำหนดปริมาณและเงื่อนไขการนำเข้า การส่งออกน้ำนมโค นมผงและผลิตภัณฑ์นม, การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนในการผลิตน้ำนมโคและกำหนดราคาซื้อน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นม รวมทั้งกำหนดวันรับซื้อและวันหยุดรับซื้อน้ำนมโคของผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์นม และการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานปัจจัยการผลิตและผลิตภัณฑ์ สถานที่เลี้ยงโคนม ศูนย์รวบรวมน้ำนมโคและโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ รวมทั้งระบบการขนส่งตามมาตรา ๑๐ (๑), (๒), (๓), (๔) และ (๗) จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคในทางอ้อม ดังนี้

๑) เป็นการควบคุมราคาน้ำนมโคอันเป็นต้นทุนสินค้า เพื่อลดผลกระทบต่อราคาสินค้าผลิตภัณฑ์นม

๒) เป็นการควบคุมคุณภาพน้ำนมโค และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพสินค้าผลิตภัณฑ์นมให้แก่ผู้บริโภค

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร

- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน

การมีพระราชบัญญัติโคนมฯ อาจก่อให้เกิดภาวะแต่ไม่ถึงกับเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์นม และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโคนม เนื่องจากการกำหนดคุณภาพน้ำนมโค ตลอดจนมาตรฐานของสถานที่เลี้ยงโคนม ศูนย์รวบรวมน้ำนมโค และโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ ย่อมทำให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นแก่ผู้ที่ต้องปฏิบัติตาม แต่อย่างไรก็ดี การที่น้ำนมโคและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีคุณภาพหรือมาตรฐานที่สูงขึ้น ย่อมเป็นประโยชน์ต่อผู้นั้นตามไปด้วย เช่น เกษตรกรผู้เลี้ยง

โคนมได้ราคาข้าวขึ้นน้ำนมโคที่สูงขึ้น หรือการที่ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโคนมได้รับความเชื่อมั่นจากผู้บริโภค เป็นต้น

- ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

การมีพระราชบัญญัติโคนมฯ เป็นการรักษาผลประโยชน์และความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมนมทั้งระบบ ได้แก่ เกษตรกรโคนม ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโคนม และผู้บริโภค

- เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การมีพระราชบัญญัติโคนมฯ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากการส่งเสริมคุณภาพน้ำนมโคของเกษตรกรไทย จะต่อยอดไปถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์นมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนมและผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม ส่งผลให้การผลิตและการตลาดโคนมและผลิตภัณฑ์นมเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน อันเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมนมทั้งระบบในประเทศให้มีคุณภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมโคนมกับต่างประเทศ

- เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดทำ Free Trade Area (เขตการค้าเสรี) กับ ๘ ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ บารเรน เปรู และ ๒ กลุ่มเศรษฐกิจ ASEAN และ BIMSTEC โดยมีเหตุผลสำคัญเพื่อรักษาสถานภาพและศักยภาพในการส่งออกของไทยโดยการขยายโอกาสในการส่งออกและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของสินค้าไทย การมีพระราชบัญญัติโคนมฯ จึงสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศดังกล่าว เช่น การกำหนดปริมาณและเงื่อนไขการนำเข้า การส่งออกน้ำนมโค นมผงและผลิตภัณฑ์นม การกำหนดมาตรฐาน และมาตรการโควต้า ของคณะกรรมการโคนมฯ เป็นต้น

- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบต่อสิ่งสำคัญ

การมีพระราชบัญญัติโคนมฯ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในด้านการควบคุมราคาต้นทุนของสินค้าบริโภค และก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการที่ฟาร์มปศุสัตว์มีมาตรฐานสูงขึ้น และเกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมลดน้อยลง

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

เนื่องจากแต่เดิมการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ดำเนินการโดยคณะกรรมการโคนมฯ ซึ่งมีการลงโทษลติหรือตัดสิทธิการจำหน่ายนมโรงเรียนในส่วนที่เหลื่อมระหว่างภาคเรียน หรือตัดสิทธิไม่ให้เข้าร่วมโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน สำหรับผู้ประกอบการที่ปฏิบัติผิดเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการโคนมฯ กำหนด ทำให้มีการดำเนินคดีและการลงโทษที่เกิดจากการใช้อำนาจของคณะกรรมการโคนมฯ ตามพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งสิ้น ๑๑ คดี อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน การบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกลางโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ภายใต้คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๑๑๙๕๓ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้ไม่มีการลงโทษหรือการดำเนินคดีที่เกิดจากการใช้อำนาจหรือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโคนมฯ ตามพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มเติมนับตั้งแต่ ครม. มีมติดังกล่าว

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

๑. การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการกำหนดราคารับซื้อน้ำนมโค เนื่องจากคณะกรรมการโคนมฯ ใช้อำนาจดังกล่าวในการกำหนดราคารับซื้อน้ำนมหน้าศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบเท่านั้น ส่วนการกำหนดราคารับซื้อน้ำนมหน้าโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นม นั้น จะส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่ถึงการกำหนดราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมในตลาดนมพาณิชย์ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ อีกทั้งยังกระทบต่อการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดซื้อผลิตภัณฑ์นมในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนด้วย ทำให้ในทางปฏิบัติมีความจำเป็นต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบพร้อมทั้งมอบหมายให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาปรับขึ้นราคาจำหน่ายนมพาณิชย์ รวมถึงกำหนดแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับผลิตภัณฑ์นมในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนให้สอดคล้องกับราคารับซื้อที่ปรับเพิ่มขึ้นด้วย

๒. การดำเนินการตามพระราชบัญญัติโคนมฯ ในรูปของคณะกรรมการนั้น บางครั้งเกิดความล่าช้าเนื่องจากจำนวนตามองค์ประกอบของคณะกรรมการ และบางครั้งเรื่องที่พิจารณามีได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรรมการโดยตำแหน่ง (บางตำแหน่ง) โดยตรง ทั้งนี้ เนื่องจากตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๑๑๙๕๓ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ได้มีการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน ให้ดำเนินการโดยคณะอนุกรรมการบริหารกลางโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ภายใต้คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน ทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการโคนมฯ อาทิ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อาจไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงอีกต่อไป

๓. คณะกรรมการโคนมฯ มีอำนาจในการกำหนดราคารับซื้อน้ำนมโค ซึ่งเป็นต้นทุนหลักในการผลิตผลิตภัณฑ์นม แต่ไม่มีอำนาจในการกำหนดหรือควบคุมราคาขาย ซึ่งเป็นอำนาจของคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ทำให้การพิจารณาปรับขึ้นราคารับซื้อน้ำนมโคซึ่งเป็นวิธีการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมโดยเร่งด่วนนั้น ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม ที่ไม่สามารถปรับราคาขายสินค้าให้สอดคล้องต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่ และต้องรอการพิจารณาการปรับเพิ่มราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมโดยคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการฯ เนื่องจากผลิตภัณฑ์นมเป็นสินค้าควบคุม

ส่วนที่ ๓

การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติโคนมฯ มีความสัมพันธ์ในลักษณะการสนับสนุนและพึ่งพาพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของกำหนดราคารับซื้อน้ำนมโค ซึ่งเป็นต้นทุนหลักในการผลิตผลิตภัณฑ์นม อันจะเกิดผลเป็นรูปธรรมต่อเนื่องไปถึงการกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์นม แต่เนื่องจากคณะกรรมการโคนมฯ ไม่มีอำนาจกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์นม หากแต่เป็นอำนาจของคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าฯ ในการกำหนดหรือควบคุมราคาขายผลิตภัณฑ์นม กฎหมายทั้งสองฉบับจึงมีความสัมพันธ์กัน

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด

เนื่องจากแต่เดิมการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ดำเนินการโดย คณะกรรมการโคนมฯ ซึ่งมีการลงโทษลดสิทธิหรือตัดสิทธิการจำหน่ายนมโรงเรียนในส่วนที่เหลื่อมระหว่าง ภาคเรียน หรือตัดสิทธิไม่ให้เข้าร่วมโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน สำหรับผู้ประกอบการที่ปฏิบัติ ผิดเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการโคนมฯ กำหนด ทำให้มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ในประเด็นการ ใช้อำนาจของคณะกรรมการโคนมฯ ตามพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งสิ้น ๑๑ คดี อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน การบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนเป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะอนุกรรมการบริหารกลางโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ภายใต้คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและ เยาวชน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๑๑๙๕๓ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้ไม่มีข้อพิพาทที่เกิดจากการใช้อำนาจหรือการปฏิบัติ หน้าที่ของคณะกรรมการโคนมฯ ตามพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มเติมนับตั้งแต่ ครม. มีมติดังกล่าว

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติโคนมฯ ไม่มีการใช้ระบบอนุญาต แต่มีการใช้ระบบคณะกรรมการซึ่งมีอำนาจ หน้าที่ในเชิงนโยบาย การกำหนดแผนงาน และมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านราคา คุณภาพ ปริมาณ รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนม ซึ่งยังคงมีความเหมาะสมอยู่ ณ ปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อกำหนดกรอบ และทิศทางของอุตสาหกรรมนมทั้งระบบให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และเพื่อรองรับ การแข่งขันในตลาดโลก ส่วนการให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจและการกำหนดโทษอาญาไม่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมาย ฉบับนี้ แต่อาจมีโทษปรับทางปกครอง เนื่องจากคณะกรรมการโคนมฯ มีอำนาจในการกำหนดระเบียบว่าด้วย ระเบียบรับสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือประกาศที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๐ (๕) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน คณะกรรมการยังไม่ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการดังกล่าว และอำนาจดังกล่าวอาจสิ้น ผลไปตามมาตรา ๒๒ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผล สัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๔

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว โดยวิธีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย www.law.go.th ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ อ.ส.ค. www.dpo.go.th และการจัดทำหนังสือขอรับฟังความคิดเห็นถึงสภกรรมโคนมต่าง ๆ ในประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง โดยวิธีสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยง โคนม โดย อ.ส.ค. มอบหมายสำนักงาน อ.ส.ค.ภาค ทั้งสิ้น ๕ ภาค ดำเนินการจัดให้เกษตรกรในแต่ละภาค ร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านแบบสำรวจความคิดเห็น ระหว่างวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ทั้งนี้ ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางอื่น ๆ นอกจากระบบกลาง

ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายนี้หรือผลกระทบของกฎหมายนี้อย่างไร

การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติโคนมฯ ได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป โดยสรุปสาระสำคัญของความเห็นหรือข้อเสนอแนะได้ดังนี้

๑) ผู้แสดงความคิดเห็น

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ช่องทางแสดงความคิดเห็น	
	ระบบกลางทางกฎหมาย	แบบสำรวจความคิดเห็น
คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม	๔	
เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม	๖	
ประชาชนทั่วไป	๒	
บุคลากรขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)	๘	
หน่วยงานของรัฐ / ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม / ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโคนม / องค์กรเกษตรกรโคนม เช่น ชุมนุมสหกรณ์โคนม สมาคมผู้เลี้ยงโคนม สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนม หรือกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย	๒๔	
รวม	๔๔	

๒) ประเด็นในการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

๒.๑) บทนิยามที่สำคัญตามพระราชบัญญัติโคนมฯ

(๑) “โคนม” หมายความว่า โคซึ่งตามปกติเลี้ยงไว้เพื่อการผลิตนม

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๖ ราย ไม่เหมาะสม ๒ ราย อื่น ๆ ๑ ราย โดยมีเหตุผลประกอบว่า โคนมอาจจะเลี้ยงไว้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ มิใช่เพื่อการผลิตนมหรือน้ำนมเท่านั้น

(๒) “ผลิตภัณฑ์นม” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำน้ำนมโค นมผงและนมคั้นรูปมาผ่านขบวนการผลิต โดยการแยกออกหรือเติมเข้าไปซึ่งวัตถุอื่นใด หรือแยกมันเนยบางส่วนหรือเกือบทั้งหมดออกจากนม

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๓ ราย ไม่เหมาะสม ๒ ราย อื่น ๆ ๔ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- ควรระบุถึงผลิตภัณฑ์น้ำนมสดโค ผลิตภัณฑ์นมผง และผลิตภัณฑ์นมคั้นรูป
- ตัดคำว่า “หรือแยกมันเนยบางส่วนหรือเกือบทั้งหมดออกจากนม” เนื่องจากซ้ำซ้อนกับ

คำก่อนหน้า

(๓) “อุตสาหกรรมนม” หมายความว่า การผลิต ซื้อมา แลกเปลี่ยนและให้ซึ่งน้ำนมโค เนื้อโคนมและผลิตภัณฑ์จากน้ำนมและเนื้อโคนม ตลอดจนอาหารสัตว์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน และอุปกรณ์ต่าง ๆ

ที่เกี่ยวกับการผลิตและการตลาด การบริการเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม การผลิตผลิตภัณฑ์จากน้ำนมและเนื้อโคนม และการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับอุตสาหกรรมนม

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๓ ราย ไม่เหมาะสม ๒ ราย อื่น ๆ ๓ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- คำว่า “อุตสาหกรรมนม” จะดูเหมือนแค่อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นมมากกว่า หากต้องการนิยามความหมายให้ครอบคลุมข้อความข้างต้นทั้งหมด ควรใช้คำอื่นที่สื่อความหมายได้ดีกว่า เช่น คำว่า “อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับโคนม”

- เนื้อโคนม ไม่ควรอยู่ในอุตสาหกรรมนม เพราะเนื้อเป็นอีกผลิตภัณฑ์หนึ่งไม่เป็นไปตาม ข้อ ๒ และ ข้อ ๓ (มาตรา ๓) ซึ่งเนื้อโค สามารถผลิตได้จากโคหลากหลายสายพันธุ์ และมี beef board ดูแลไม่ได้อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. โคนมฯ

(๔) “น้ำนมโค” หมายความว่า น้ำนมที่รีดจากแม่โคหลังจากคลอดลูกแล้วสามวัน เพื่อให้ปราศจากน้ำนมเหลือง โดยมีได้แยกหรือเติมวัตถุอื่นใด และยังไม่ผ่านกรรมวิธีการผลิตในขั้นตอนใด ๆ

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๒ ราย ไม่เหมาะสม ๒ ราย อื่น ๆ ๕ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- เห็นควรให้รวมถึงน้ำนมโคที่รีดในระยะเวลาอื่น ๆ นอกเหนือจากหลังคลอดลูก ๓ วัน ด้วย กล่าวคือ หากเป็นน้ำนมโคที่มีคุณภาพเพียงพอให้สามารถนำเข้าสู่กระบวนการผลิตได้เห็นควรให้เป็นน้ำนมโคทั้งสิ้น

- ในทางปฏิบัติ น้ำนมที่รีดต้องรอหลังจากแม่โคคลอดมากกว่าสามวัน และในปัจจุบันสามารถผลิตนมจากการสังเคราะห์ในห้องปฏิบัติการได้แล้วด้วย

- ไม่ควรระบุไว้ว่า ๓ วัน เพราะการปราศจากนม น้ำเหลืองขึ้นอยู่กับแม่โคแต่ละตัว มีระยะเวลาไม่เท่ากัน ดังนั้น ใช้เพียงคำว่าปราศจากนม น้ำเหลืองก็เพียงพอแล้ว

- การกำหนดคำนิยามที่ไม่สอดคล้องกัน อาจทำให้เกิดความสับสนในการตีความและการนำไปใช้ ควรปรับเป็น น้ำนมที่รีดจากแม่โคหลังจากคลอดลูกแล้วสามวัน เพื่อให้ปราศจากน้ำนมเหลือง โดยมีได้ตัดแปลงหรือเติมวัตถุอื่นใด และยังไม่ผ่านกรรมวิธีการผลิตในขั้นตอนใด ๆ

(๕) “เกษตรกรโคนม” หมายความว่า ผู้ซึ่งประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมเพื่อส่งน้ำนมโคให้กับศูนย์รับน้ำนมโคขององค์กรของรัฐ องค์กรของเอกชนหรือสหกรณ์

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๒ ราย ไม่เหมาะสม ๒ ราย อื่น ๆ ๕ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- ต้องมีจำหน่ายหรือผลิตแปรรูปด้วย ไม่งั้นจะจำกัดเกษตรกรไว้เพียงแต่เกษตรกรที่ผลิตน้ำนมเพื่อส่งให้กับศูนย์รวบรวมเท่านั้น

- ควรเพิ่มเติมเกษตรกรที่เลี้ยงโคนมทดแทน เพื่อส่งต่อพันธุ์โคนมให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมเพื่อรีดนมด้วย

- ควรปรับเป็น “เกษตรกรโคนม” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์กับกรมปศุสัตว์ และมีสถานะเป็นผู้ส่งน้ำนมโคให้กับศูนย์รับน้ำนมโค

(๖) “องค์กรเกษตรกรโคนม” หมายความว่า สมาคม สหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกรโคนมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแต่ไม่รวมถึงบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดและห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีเกษตรกรโคนมเป็นผู้ถือหุ้น หรือหุ้นส่วนไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๓ ราย ไม่เหมาะสม ๓ ราย อื่น ๆ ๓ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- เป็นการกีดกันใครหน่วยงานราชการ
- ควรปรับเป็นการรวมกลุ่มของเกษตรกรโคนม ๑๐๐% จัดทะเบียนเป็นนิติบุคคลรูปแบบใดก็ได้ แต่ผู้ถือหุ้นทั้งหมดต้องเป็นเกษตรกร ป้องกันนายทุนหาผลประโยชน์ในรูปแบบองค์กรเกษตรกรโคนม

(๗) “ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่ทำธุรกิจการผลิตหรือจำหน่ายโคนมหรือผลิตภัณฑ์นม หรือตามที่คณะกรรมการกำหนด

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๑ ราย ไม่เหมาะสม ๔ ราย อื่น ๆ ๔ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- ความหมายซ้ำกับ ผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม
- ควรเพิ่มกลุ่มบุคคลที่ทำธุรกิจการผลิตหรือจำหน่ายนม หรือผลิตภัณฑ์จากน้ำนมโค
- ส่วนใหญ่เป็นตัวแทนอำพราง
- ควรแก้ไข หมายความว่า "บุคคลหรือนิติบุคคลที่ทำธุรกิจการผลิตหรือจำหน่าย "น้ำนมโค" หรือผลิตภัณฑ์นม หรือตามที่คณะกรรมการกำหนด

- ควรตัดนิยามออก เพื่อลดการซ้ำซ้อนกับผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม และเพื่อให้เป็นตัวแทนจากอุตสาหกรรมนมภาคที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง โดยเปลี่ยนมาเป็นคำว่า “ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม” หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์นม หรือประกอบธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์นมหรือนำเข้า หรือส่งออกวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์นม

(๘) “ผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่ทำธุรกิจการผลิตหรือจำหน่ายโคนมหรือผลิตภัณฑ์นม หรือตามที่คณะกรรมการกำหนด

จากผลสำรวจพบว่าผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๐ ราย ไม่เหมาะสม ๓ ราย อื่น ๆ ๖ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- ความหมายซ้ำกับ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม
- ควรเพิ่มกลุ่มบุคคล
- ไม่ควรให้กรรมการกำหนดเอง ต้องเป็นตามกฎหมาย
- ผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม ควรหมายถึง "กลุ่ม" บุคคลหรือนิติบุคคลที่ทำธุรกิจการผลิตหรือจำหน่ายโคนมหรือผลิตภัณฑ์นม

- ควรรวมหน่วยงานภาครัฐ

- ควรปรับนิยามเป็น ผู้ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม บุคคลหรือผู้แทนนิติบุคคลที่ทำธุรกิจการผลิตหรือจำหน่ายหรือประกอบธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์นมหรือนำเข้าหรือส่งออกวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์นม

(๙) บทนิยาม “ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม” และ “ผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม” ที่ให้ความหมายเหมือนกัน

จากผลสำรวจพบว่าผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๐ ราย ไม่เหมาะสม ๖ ราย อื่น ๆ ๓ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- ควรระบุวิธีได้มาซึ่งผู้แทนผู้ประกอบการฯ ในนิยาม เพื่อให้มีความแตกต่างกับนิยามผู้ประกอบการฯ

- ควรเพิ่มกลุ่มบุคคลในผู้แทนผู้ประกอบการ
- “ผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม” มีความหมายกว้างกว่าการผลิตน้ำนมโค อาจจะเรียกได้ว่าเกินกว่า เช่น เป็นผู้ผลิตอุปกรณ์การเลี้ยงก็ถือว่าอยู่ในอุตสาหกรรมนม แต่สำหรับผู้แทน “ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม” คือสิ่งที่ได้จากน้ำนมโคตามนิยาม

- การกำหนดคำนิยามควรจะต้องมีความชัดเจนและแตกต่างกัน กรณีที่ใช้คำอธิบายที่กว้าง และข้อความเหมือนกันจะทำให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติ

- ควรเอาคำว่า “ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม” และ “ผู้แทนผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม” ออก โดยกำหนดนิยามของคำว่า “ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม” และ “ผู้แทนของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม” เข้ามาใช้แทนคำนิยามที่ตัดออกนี้

(๑๐) อำนาจของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ในการกำหนดบุคคลหรือนิติบุคคลที่ทำธุรกิจอื่นใดนอกเหนือจากการผลิตหรือจำหน่ายโคนมหรือผลิตภัณฑ์นม เป็นผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม หรือ ผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม (บทเพื่อของบทนิยาม)

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๒๗ ราย ไม่เหมาะสม ๑๐ ราย อื่น ๆ ๒ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงเป็นการหาตัวแทนมาทำแทนในทางธุรกรรม
- บุคคลหรือนิติบุคคลที่ทำธุรกิจอื่น ย่อมไม่ใช่ผู้มีส่วนได้เสียที่แท้จริง
- ควรมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
- ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมหรือผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนมควรจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่ในแวดวงผลิตภัณฑ์นมหรืออยู่ในอุตสาหกรรมนม จึงจะเป็นผู้ที่เข้าใจการดำเนินงานและปัญหาในด้านโคนมและผลิตภัณฑ์นมอย่างแท้จริง

- ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการเปิดช่องให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่ได้ถูกกำหนดไว้โดยกฎหมายเข้ามามีอำนาจ

๒.๒) องค์ประกอบของคณะกรรมการโคนมฯ

เห็นด้วยหรือไม่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๒๗ ราย ไม่เหมาะสม ๘ ราย อื่น ๆ ๕ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- ปัจจุบันคณะกรรมการโคนมฯ ไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวกับโครงการอาหารเสริมนมโรงเรียนแล้วตามมติ ครม. จึงควรตัดองค์ประกอบของคณะกรรมการในส่วนที่มาจากภาคการศึกษา หรือส่วนท้องถิ่น ออก และเลขานุการควรเป็นกรมปศุสัตว์ มิใช่ อ.ส.ค. ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบการรายหนึ่ง

- ควรมีคณะกรรมการที่เป็นกลางและมีความรู้ด้านโคนมและธุรกิจโคนม องค์คณะไม่เกิน ๑๒ หน่วยงาน ไม่ควรมีภาคเอกชนเข้าร่วม

- ผู้แทนองค์กรเกษตรกรโคนม เลือกโดยชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งมักจะเลือกแต่ผู้แทนจากภาคสหกรณ์ ทั้งที่ปริมาณน้ำนมดิบของสหกรณ์มีสัดส่วนเพียง ๖๐% ทำให้วิธีการแบบนี้ผู้แทนไม่ได้มาจากกลุ่มเกษตรกรทั้งหมดอย่างแท้จริง ควรให้มีตัวแทนจากฝั่งเกษตรกรที่ส่งนมให้ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบเอกชนด้วย

- ข้อกำหนดไม่ชัดเจน ถูกแทรกแซงได้ง่าย

- ควรจะให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประกอบการที่เป็นสถานศึกษาได้มีส่วนเป็นคณะกรรมการ ในฐานะที่เป็นองค์กรที่ให้การศึกษแก่เกษตรกรไทยเพื่อต่อยอดความรู้ความสามารถของ

เกษตรกร แต่ถูกกริดรอนสิทธิในการเข้าร่วมโครงการเพราะข้อกำหนดที่ไม่เป็นธรรม โดยมีได้มีสิทธิโต้แย้งถึงการเสียประโยชน์จากข้อกำหนดของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

- คณะกรรมการควรจะมีตัวแทนจากผู้ประกอบการที่เป็นสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วม
- บุคคลที่กฎหมายกำหนดให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๒ คน ซึ่งมาจากการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรเปลี่ยนเป็นให้มีการคัดเลือกโดย คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์ นม ซึ่งมีความเห็นหลากหลายกว่าการให้อำนาจผู้ใดผู้หนึ่ง

- อ.ส.ค. มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมกิจการโคนม และดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมโคนมและผลิตภัณฑ์นม จึงอยู่ในฐานะผู้มีส่วนได้เสียและเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ในการใช้อำนาจและหน้าที่ตามมาตรา ๑๐ รวมถึงการดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ จึงไม่ควรอยู่ในคณะกรรมการในฐานะกรรมการและเลขานุการ ควรให้กรมปศุสัตว์เป็นกรรมการและเลขานุการแทนผู้อำนวยการ อ.ส.ค. เพื่อให้เกิดความโปร่งใส

- ผู้แทนองค์กรเกษตรกรโคนม จำนวน ๕ คน ควรต้องมีสัดส่วนจากกลุ่มเกษตรกรโคนมที่รวมตัวกันในรูปของนิติบุคคลอื่น เช่น บริษัท หรือห้างหุ้นส่วน ด้วย ไม่ใช่จำกัดอยู่แต่เพียงกลุ่มเกษตรกรที่รวมกลุ่มในรูปสหกรณ์แต่เพียงอย่างเดียว

- ควรปรับปรุงประกอบของคณะกรรมการโคนม ดังนี้ ผู้แทนองค์กรเกษตรกรโคนม นอกจากมาจากชุมนุมสหกรณ์โคนมแห่งประเทศไทยแล้ว ต้องมีเกษตรกรภาคเอกชนเข้ามาด้วยเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ส่วนภาคอุตสาหกรรมให้มีเฉพาะผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนมเท่านั้น โดยตัดผู้แทนผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมออก

- ควรแก้ไขตำแหน่งในองค์ประกอบของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมตามมาตรา ๔ ในตำแหน่ง “ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ” แก้ไขเป็น “เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ” เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑

- องค์ประกอบของคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนจากหน่วยงานราชการ เสนอให้ตัดผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ออก เนื่องจากคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ปฏิรูประบบการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมจึงลดภารกิจที่เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน และมุ่งเน้นในด้านการกำหนดยุทธศาสตร์โคนมและผลิตภัณฑ์นม รวมถึงกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการส่งออกและนำเข้าสินค้าโคนมและผลิตภัณฑ์นมเป็นหลัก ทั้งนี้ กรมปศุสัตว์เสนอให้เพิ่มเติมผู้แทนจากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และสำนักงบประมาณ เข้ามาเป็นกรรมการแทน เนื่องจากมีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ โดยตรง

- จำนวนสัดส่วนผู้แทนเกษตรกรน้อยเกินไป มีปัญหาเวลาขึ้นราคาน้ำนมดิบตามต้นทุน เพราะคณะกรรมการผู้ผลิตอุตสาหกรรมไม่ยกขึ้นเพราะต้นทุนจะสูงขึ้น คณะกรรมการจากข้าราชการประจำก็ไม่อยากขึ้นเพราะรัฐบาลต้องแบกรับต้นทุนในโครงการนมโรงเรียน กระทบต่อเกษตรกร

๒.๓) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการโคนมฯ

เห็นด้วยหรือไม่กับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๕ ราย ไม่เหมาะสม ๒ ราย อื่น ๆ ๒ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- ควรจำกัดอายุเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ

- ควรมีข้อกำหนดเพิ่มเติมด้วยว่า ผลของการขาดคุณสมบัติจะส่งผลเช่นใด เช่น ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งโดยทันทีหรือไม่ อย่างไร

๒.๔) วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการโคนมฯ

เห็นด้วยหรือไม่กับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๖ ราย ไม่เหมาะสม ๑ ราย แต่มีได้ให้เหตุผลประกอบไว้

๒.๕) การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการโคนมฯ

เห็นด้วยหรือไม่กับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๖ ราย ไม่เหมาะสม ๑ ราย แต่มีได้ให้เหตุผลประกอบไว้

๒.๖) องค์กรประชุมของคณะกรรมการโคนมฯ

เห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดองค์ประชุมของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๖ ราย ไม่เหมาะสม ๑ ราย โดยมีเหตุผลประกอบว่า ควรกำหนดเพิ่มเติมให้การประชุมคณะกรรมการต้องมีการนัดประชุมอย่างน้อยไตรมาสละ ๑ ครั้ง เพื่ออัปเดตสถานการณ์ ติดตามงาน และแก้ปัญหาได้ทันที่ที่ ควรมีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการเรียกประชุม ว่าใครสามารถทำได้บ้าง หากประธานไม่ได้เป็นผู้เรียกประชุม ใครจะสามารถเรียกประชุมได้บ้าง ด้วยเงื่อนไขอย่างไร เพื่อพิจารณาและลงมติในระเบียบวาระต่างๆ ได้ โดยผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมได้ และสามารถแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ ต้องมีการเผยแพร่รายงานการประชุม เพื่อให้ผู้มีส่วนได้สามารถเข้าถึงข้อมูลการประชุมได้

๒.๗) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโคนมฯ

เห็นด้วยหรือไม่กับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๓ ราย ไม่เหมาะสม ๒ ราย อื่น ๆ ๔ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- กกก.ควรมีอำนาจในการกำหนดทั้งราคารับซื้อและราคาขายน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นม เพื่อให้สามารถช่วยเหลือเกษตรกรและควบคุมราคาขายสำหรับประชาชนผู้บริโภคได้ในคราวเดียวกัน ไม่เป็นการล่าช้าเกินไป

- ควรมีอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องตามวัตถุประสงค์

- อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนม การผลิตและจำหน่ายน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นม และการกำหนดปริมาณและเงื่อนไขการนำเข้า การส่งออกน้ำนมโค นมผง และผลิตภัณฑ์นม ตามมาตรา ๑๐ (๑) (๒) และ (๓) นั้น ควรให้มีการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วย เนื่องจากเป็นการกำหนดมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวได้อย่างแท้จริง

- มาตรา ๑๐ (๑) และ (๗) อาจพิจารณาให้ครอบคลุมถึงการกำหนดนโยบาย/แผนงาน/มาตรการ/การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทั้งในด้านการเลี้ยงโคนม การผลิตผลิตภัณฑ์นม และการส่งเสริมเกษตรกรและผู้ประกอบการในกิจการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

- มาตรา ๑๐ (๓) -อาจพิจารณาขอบเขตอำนาจหน้าที่ตาม (๓) ที่ครอบคลุม/ค้ำึงถึงผลกระทบจากความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) ไทย - ออสเตรเลีย - นิวซีแลนด์ ซึ่งไทยจะต้องลดภาษีนำเข้าสินค้านมเป็นศูนย์ในปี ๒๕๖๘

- อาจหารือกับกระทรวงพาณิชย์เพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงขอบเขตอำนาจหน้าที่หรือกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกันให้มีความชัดเจนมากขึ้น (กรณียังปฏิบัติตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ภายใต้กฎหมายฉบับเดิม) เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาด้านราคาน้ำนมและผลิตภัณฑ์นมได้ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

- ควรมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับ การคำนวณต้นทุนในการผลิตน้ำนมโคและกำหนดราคาซื้อน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นมตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่น้ำนมดิบ ศูนย์รวมนม โรงงานแปรรูป รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ด้านคุณภาพ วันรับซื้อและวันหยุดรับซื้อน้ำนมโคของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม เนื่องจากปัจจุบันคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมพิจารณาเฉพาะราคาน้ำนมโคหน้าศูนย์นมและราคาน้ำนมโคหน้าโรงงาน แต่กระทรวงพาณิชย์เป็นผู้พิจารณาราคาสินค้านม การพิจารณาอนุมัติราคาต้นทุนและปลายทางจากคนละหน่วยงานก่อให้เกิดปัญหาการพิจารณาปรับราคาต้นทุนและปลายทางเกิดขึ้นไม่พร้อมกันทั้งที่อยู่ในห่วงโซ่เดียวกัน จึงเกิดความไม่เป็นธรรม รวมทั้งนโยบายและหลักการพิจารณาราคามีความแตกต่างกันระหว่าง ๒ หน่วยงาน ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ทั้งในเรื่องความเหมาะสมของราคาตลอดห่วงโซ่ ตลอดจนความมั่นคงในการประกอบธุรกิจด้านโคนม เริ่มตั้งแต่เกษตรกรโคนม, ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ จนถึงภาคอุตสาหกรรมโคนม อีกทั้งยังเกิดข้อกังขาระหว่างอำนาจหน้าที่ของ ๒ หน่วยงาน คือ กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- คณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมสินค้าและบริการทุกชนิดยกเว้นสินค้าหรือบริการที่มีกฎหมายออกมาบังคับเฉพาะ เช่น การพิจารณาราคาพลังงานจะอยู่ในอำนาจหน้าที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ดังนั้น การดำเนินการกับน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นมก็ควรเป็นไปในลักษณะเดียวกัน การพิจารณาราคาสินค้านมควรอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม จึงเห็นควรปรับแก้มาตรา ๑๐ (๔) ที่จะให้คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมมีอำนาจในการพิจารณาราคานมทั้งห่วงโซ่ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เนื่องจากการพิจารณาปรับราคาควรพิจารณาปรับทั้งห่วงโซ่ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากระบบราคาแบบภาพรวมทั้งระบบไปพร้อมกันจะทำให้มีประสิทธิภาพมากกว่าและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย โดยคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมมีอำนาจในการกำหนดราคาแนะนำขายปลีกสินค้านมพร้อมดื่ม เช่นเดียวกับแนวทางปฏิบัติสากลในกลุ่มประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคอาเซียน โดยราคาแนะนำอาจกำหนดเป็นช่วงสำหรับสินค้านมแต่ละกลุ่ม เช่น นมพื้นฐาน นมเพิ่มมูลค่า/สารอาหาร นมเปรี้ยว เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์การผันผวนของราคา

- ควรกำหนดเพิ่มหน้าที่ในการจัดทำรายงานการประชุมในรูปแบบสรุปผลการประชุมในภาพรวมเผยแพร่ต่อสาธารณชนเพื่อความโปร่งใส

๒.๘) หลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการโคนม เรื่อง มาตรฐานการรับซื้อน้ำนมโค พ.ศ. ๒๕๕๘ (กฎภายใต้ พ.ร.บ. โคนมฯ)

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๑ ราย ไม่เหมาะสม ๔ ราย อื่น ๆ ๔ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- การกำหนดมาตรฐานคุณภาพและราคากลางในการรับซื้อน้ำนมโค ณ โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นมให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ โดยราคาน้ำนมโคมีการบวกลบตามคุณภาพ เป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรโคนมพัฒนาคุณภาพน้ำนมโคให้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ควรมีเกณฑ์ในการปฏิเสธและส่งคืนน้ำนม

โคที่มีปริมาณเชื้อจุลินทรีย์ (SPC) หรือจำนวนเม็ดเลือดขาว (SCC) ที่สูงเกินไปเนื่องจากมีผลต่อคุณภาพสินค้าที่จะจำหน่ายไปยังผู้บริโภค และสามารถพิจารณาปรับเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์

- หลักเกณฑ์ข้อ ๒.๑๐ ควรปรับเป็นตรวจไม่พบสารปฏิชีวนะ โดยไม่ต้องระบุวิธีที่ใช้ทดสอบ เนื่องจากสารปฏิชีวนะมีหลายชนิด ใช้วิธีการตรวจได้หลายวิธี โดยถ้าตรวจพบสารปฏิชีวนะ สามารถส่งคืนน้ำนมโคได้เพราะคุณภาพไม่ผ่านเกณฑ์น้ำนมโคตามกฎหมาย อย.

๒.๙) หลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการโคนม เรื่อง มาตรฐานการรับซื้อน้ำนมโค ณ ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ พ.ศ. ๒๕๕๙ (กฎภายใต้ พ.ร.บ. โคนมฯ)

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๓๒ ราย ไม่เหมาะสม ๓ ราย อื่น ๆ ๔ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- การกำหนดมาตรฐานคุณภาพและราคากลางในการรับซื้อน้ำนมโค ณ ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ โดยราคาน้ำนมโคมีการบวกลบตามคุณภาพ เป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรโคนมพัฒนาคุณภาพน้ำนมโคให้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม อาจมีการพิจารณาปรับเกณฑ์ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์

๒.๑๐) หลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการโคนม เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) การซื้อขายน้ำนมโค ประจำปี

จากผลสำรวจพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ๒๙ ราย ไม่เหมาะสม ๔ ราย อื่น ๆ ๖ ราย โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

- สัดส่วน ๕๐:๕๐ และสิทธิการใช้ปริมาณนม ควรให้สิทธิผู้ประกอบการที่มีนมเป็นของตนเองก่อน

- หลักการเปลี่ยนทุกปีจนเกินไป ทำให้เกิดการแข่งขันกันสูง และไม่ได้คุ้มครองผู้ประกอบการที่มีนมเกษตรกรเป็นของตนเอง เพื่อโครงการนมโรงเรียน

- หลักเกณฑ์ควรชัดเจน ไม่เอื้อเพื่อธุรกิจใด ควรคำนึงถึงเกษตรกรเป็นหลัก โรงนมพาสเจอร์ไรส์ที่มีน้ำนมเป็นของเกษตรกรเองควรได้รับสิทธินมโรงเรียนก่อน เพื่อลดการแข่งขัน เพราะนมศูนย์อื่นและนมพาณิชย์สามารถรองรับปริมาณได้เพียงพอ

- ควรกำหนด MOU ให้ตรงกับเวลาที่ใช้จริง

- ควรแยกการเซ็น MOU นมพาณิชย์และนมโรงเรียนออกจากกันโดยให้มีการเซ็น MOU นมพาณิชย์ก่อนการเซ็น MOU นมโรงเรียน

- ควรเพิ่มข้อกำหนดการส่งต้นทุนการบริหารจัดการของแต่ละศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบให้กับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเพื่อให้มีข้อมูลที่ถูกต้องในการประเมินราคากลางรับซื้อน้ำนมโคหน้าโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นม

๒.๑๑) ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ควรให้อธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นกรรมการและเลขาแทน อ.ส.ค.

- ไม่เห็นด้วยกับราคาผลิตภัณฑ์นมโครงการนมโรงเรียน เนื่องจากราคาต้นทุนทางขึ้นปลายทางควรไปในทางเดียวกัน นมโรงเรียนในส่วนของฝั่งชายควรขึ้นราคาให้เป็นไปตามประกาศรับซื้อ

- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมที่เข้าร่วมโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนมาตลอดระยะเวลา แต่เนื่องจากประกาศคณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนิน โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในสาระสำคัญที่กระทบกับคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าร่วมโครงการอาหารเสริม (นม)

โรงเรียน โดยได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ทำให้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมที่เป็นสหกรณ์/ส่วนราชการไม่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้ โดยมีได้มีการแจ้งให้ทราบในคุณสมบัติที่เพิ่มขึ้นมาจากแบบร่าง ทำให้ส่วนราชการเกิดความเสียหายในส่วนดังกล่าว

- ควรเพิ่มเติมเรื่อง "กองทุนโคนม" เพื่อเป็นหลักประกันให้กับผู้อยู่ในอุตสาหกรรมนม และการเชื่อมโยงระบบการผลิตเข้ากับระบบตลาด โดยมี "กองทุนโคนม" ให้มีผลประโยชน์ยึดโยงระหว่างกับเกษตรกรและผู้ประกอบการ ทั้งนี้ ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ได้มอบหมายให้กรมปศุสัตว์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการศึกษาจัดตั้งกองทุนโคนมเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาแก่เกษตรกรผู้เลี้ยง โคนมที่ชัดเจน

- เห็นด้วยในสาระสำคัญและเห็นควรให้คงมาตรการของพระราชบัญญัติฯ และประกาศคณะกรรมการฯ ทั้ง ๕ ฉบับ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการรักษาผลประโยชน์และความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมนมทั้งระบบ รวมทั้งมิได้มีบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งกับประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นมทั้ง ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) ประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ฉบับที่ ๓๖ พ.ศ. ๒๕๖๖ เรื่อง การแจ้งราคาและรายละเอียดเกี่ยวกับนมผง ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ และ (๒) ประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ฉบับที่ ๓๗ พ.ศ. ๒๕๖๖ เรื่อง การแจ้งราคาและรายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นมพร้อมบริโภคนิตเดสลา ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ แต่อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนม การผลิตและจำหน่ายน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นม และการกำหนดปริมาณและเงื่อนไขการนำเข้า การส่งออกน้ำนมโค นมผง และผลิตภัณฑ์นม ตามมาตรา ๑๐ (๑) (๒) (๓) นั้น ควรให้มีการเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วย เนื่องจากการกำหนดมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวได้อย่างแท้จริง

- คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมนมในประเทศทั้งระบบตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ จึงมีองค์ประกอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร โดยคณะกรรมการโคนมฯ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการโคนมฯ เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการและบริหารจัดการประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อนเสนอคณะกรรมการโคนมฯ พิจารณาต่อไป อย่างไรก็ตาม การพิจารณาประเด็นเฉพาะด้านหรือประเด็นทางเทคนิค อาจจำเป็นต้องมีหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านร่วมให้ความเห็นหรือร่วมเป็นคณะกรรมการโคนมฯ ดังกล่าว

- พระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑ ควรปรับให้มีความโปร่งใสมากขึ้น จึงเห็นด้วยที่ควรมีการปรับแก้ไขให้มีความโปร่งใสและเป็นปัจจุบันมากขึ้นเพื่อรักษาผลประโยชน์และให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมนมทั้งระบบ ได้แก่ เกษตรกรโคนม ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมและผู้บริโภค

- ควรเพิ่มเติมเรื่อง "เครื่องหมายประจำตัวโคนม" เพื่อประโยชน์ในการระบุตัวตนหรือตรวจสอบเพื่อต่อยอดในการพัฒนาสายพันธุ์ การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการโคนมในฟาร์ม โดยเฉพาะระบบสืบพันธุ์ การจัดการอาหารและผลผลิตน้ำนม และเพื่อให้การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคระบาดโคนมที่เลี้ยงอยู่ในท้องที่ โคนมที่เคลื่อนย้ายไปยังท้องที่จังหวัดอื่น และโคนมที่นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร มีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบย้อนกลับไปยังตัวโคนมได้ อีกทั้งเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบปริมาณน้ำนมดิบ

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่

ไม่ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ มาประกอบการพิจารณา เนื่องจากพระราชบัญญัติโคนมฯ ประกาศใช้ก่อนที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จะมีผลใช้บังคับ จึงไม่ได้มีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการโคนมฯ ได้ออกประกาศเพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมาย ทั้งสิ้นจำนวน ๒๑ ฉบับ รายละเอียดปรากฏตามข้อ ๖. รายชื่อกฎที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- กำหนดมาตรฐานการรับซื้อน้ำนมโค ณ ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ
- กำหนดราคากลางรับซื้อน้ำนมโค ณ ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ
- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการน้ำนมโค (MOU) ในแต่ละปี

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการโคนมฯ ได้ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนี้

- การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนทราบถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายผ่านคำอธิบายกฎหมายพระราชบัญญัติโคนมฯ

- การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดราคารับซื้อน้ำนมโคหน้าโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นม และมอบหมายส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาปรับขึ้นราคาจำหน่ายนมพาณิชย์ รวมถึงกำหนดแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับผลิตภัณฑ์นมในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนให้สอดคล้องกับราคาซื้อที่ปรับเพิ่มขึ้น

- การประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ เกี่ยวกับการกำหนดหรือควบคุมราคาสินค้าผลิตภัณฑ์นม

- การลงโทษลดสิทธิหรือตัดสิทธิการจำหน่ายนมโรงเรียนในส่วนที่เหลือระหว่างภาคเรียนหรือตัดสิทธิไม่ให้เข้าร่วมโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน สำหรับผู้ประกอบการที่ปฏิบัติผิดเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการโคนมฯ กำหนด

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติโคนมฯ มีการบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๑ ในลักษณะของระบบคณะกรรมการตามกฎหมาย โดยคณะกรรมการโคนมฯ และมีองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยในฐานะกรรมการและเลขานุการ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามมติของคณะกรรมการโคนมฯ

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

การบังคับใช้พระราชบัญญัติโคนมฯ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมายมาใช้บังคับแล้ว โดยการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโคนมฯ ในการกำหนดนโยบาย แผนงานการดำเนินงาน และมาตรการต่าง ๆ ก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ และสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของชาติ เพื่อรักษาผลประโยชน์และความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมนมทั้งระบบ ได้แก่ เกษตรกรโคนม ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโคนม และผู้บริโภค รวมทั้งการพัฒนาอุตสาหกรรมนมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตน้ำนมโคในประเทศให้มีเสถียรภาพ มีน้ำนมที่มีคุณภาพ และสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ อย่างไรก็ดี การบังคับใช้กฎหมาย

ในลักษณะของระบบคณะกรรมการบางครั้งอาจมีความล่าช้า ประกอบกับคณะกรรมการโคนมฯ ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการกำหนดราคาน้ำนมโคและราคาผลิตภัณฑ์นมตลอดห่วงโซ่ ทำให้การพิจารณาปรับขึ้นราคาน้ำนมโคในแต่ละครั้งมีความล่าช้า เนื่องจากมีความเกี่ยวเนื่องกับการพิจารณาของส่วนราชการอื่น ๆ นอกเหนือจากผู้แทนของส่วนราชการที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง หรือหากคณะกรรมการโคนมฯ พิจารณาปรับราคาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมโดยเร่งด่วนก็จะกระทบกับผู้ประกอบการ ที่มีต้นทุนสูงขึ้นไปแต่ต้องรอการพิจารณาปรับขึ้นราคาสินค้าผลิตภัณฑ์นม เป็นต้น

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

๑) ภาระต่อประชาชน

การปฏิบัติตามกฎที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติโคนมฯ อาจก่อให้เกิดภาระต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโคนม เนื่องจากการกำหนดคุณภาพน้ำนมโค ตลอดจนมาตรฐานของสถานที่เลี้ยงโคนม ศูนย์รวบรวมน้ำนมโค และโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ ย่อมทำให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นแก่ผู้ผู้อยู่ได้บังคับให้ต้องปฏิบัติตาม

๒) ภาระต่อหน่วยงานของรัฐ

การบังคับใช้กฎหมายในลักษณะของระบบคณะกรรมการย่อมก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเบี้ยประชุม และค่าบริหารจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของ อ.ส.ค. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐ และใช้งบประมาณจากรายได้ของหน่วยงานเอง การดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการจึงส่งผลกระทบต่อภาระค่าใช้จ่ายของ อ.ส.ค. ทั้งในส่วนของบุคลากร และงบดำเนินงาน ซึ่งต่างจากคณะกรรมการตามกฎหมายอื่น ๆ ที่มีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะขึ้นและมีการจัดสรรงบประมาณจากรัฐเพื่อรองรับการดำเนินการต่าง ๆ เช่น การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายพลังงานที่ใช้งบประมาณของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน หรือ การดำเนินงานของคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลที่ใช้งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

- ไม่มี -

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

๑) การปฏิบัติตามกฎที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติโคนมฯ แม้จะก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม และผู้ประกอบการอุตสาหกรรม แต่มีความคุ้มค่าและได้สัดส่วนเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ประชาชนกลุ่มดังกล่าวได้รับ เช่น การที่น้ำนมโคและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีคุณภาพหรือมาตรฐานที่สูงขึ้น เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมย่อมได้ราคารับซื้อน้ำนมโคที่สูงขึ้น หรือผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโคนมได้รับความเชื่อมั่นจากผู้บริโภคมากขึ้น รวมถึงมีความคุ้มค่าและได้สัดส่วนเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ประชาชนทั่วไปในฐานะผู้บริโภคได้รับทางอ้อมในแง่ของคุณภาพและมาตรฐานสินค้าผลิตภัณฑ์นม

๒) การดำเนินงานของคณะกรรมการโคนมฯ แม้ก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายต่อ อ.ส.ค. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐ และต้องใช้งบประมาณจากรายได้ของหน่วยงานเอง แต่มีความคุ้มค่าและได้สัดส่วนเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่อุตสาหกรรมโคนมทั้งระบบและประชาชนได้รับ

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติโคนมฯ มีการบังคับใช้มาแล้วเป็นเวลา ๒๖ ปี และยังไม่เคยมีการแก้ไขเพิ่มเติม แม้การบังคับใช้พระราชบัญญัติโคนมฯ ในภาพรวมจะบรรลุวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายในการตรากฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติยังคงมีปัญหาและอุปสรรคทำให้การดำเนินงานล่าช้ากว่าที่ควร จึงเห็นสมควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายฉบับนี้ในประเด็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และการจัดตั้งกองทุนเพื่อการช่วยเหลือผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมโคนมทั้งระบบ และเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมโคนมให้ยั่งยืนและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลกต่อไป

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

หากมีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติโคนมฯ ในประเด็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และการจัดตั้งกองทุนแล้ว อาจไม่มีความจำเป็นที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการโคนมฯ ควรเพิ่มเติมมาตรการลงโทษปรับทางปกครอง เมื่อมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งของคณะกรรมการโคนมฯ โดยการกำหนดระเบียบว่าด้วยเบี้ยปรับ และใช้มาตรการดังกล่าวเป็นลำดับแรก ก่อนการลงโทษลดสิทธิหรือตัดสิทธิเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมหรือผู้ประกอบการซึ่งเป็นโทษที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับคำสั่งอย่างยิ่ง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ.....

(นายสมพร ศรีเมือง)

ผู้อำนวยการ

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กองกฎหมาย ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ๑. นางสาวเพียงตะวัน กันล้อม หัวหน้าแผนกนิติการและระเบียบ

๒. นางสาวภัทรกัญย์ พิชัยยุทธ์ นิติกร ๔

โทร. ๐๙ ๑๘๙๐ ๖๑๗๓

อีเมล lawyer@dpo.go.th